

הורים מיוחדים – מ.א. בני שמעון הורים מיוחדים – באר שבע

הורים מיוחדים – מ.א. מרחבים הורים מיוחדים – מ.א. אשכול הורים מיוחדים – שדרות

וועד הורים יישובי – ירוחם הורים מיוחדים – ירוחם הורים מיוחדים – מצפה רמון

הורים מיוחדים – ערד הורים מיוחדים – דימונה הורים מיוחדים – עומר

הורים מיוחדים – מיתר

כ"ז אייר תשע"ז
23/5/2017

לכבוד ח"כ מיקי מכלוף זוהר
יו"ר הוועדה לצדק חלוקתי ולשוויון חברתי

הנדון: הנגשת הטיפול ההתפתחותי לילדים ממשפחות מעוטות-יכולת ומהפריפריה

אנו מודים לך על העלאת הנושא הכאוב שבנדון אל סדר היום הציבורי.

מכשולים וחסמים הקיימים בפני ההורים במרכז הארץ, מועצמים לממדי ענק כשמגיעים לפריפריה. המחסור הקיצוני בכוח אדם מקצועי בדרום אינו מאפשר ביצוע אבחונים או קבלת טיפולים בלוח זמנים סביר, אפילו לא בשוק הפרטי. אנו, הורים לילדים עם צרכים מיוחדים מדרום הארץ, נציגי קבוצות-הורים מכל רחבי הדרום, מבקשים להציג כאן את המצוקה הקשה בה אנו מצויים ולהציע דרכי התמודדות עם המשבר. ילדים הזקוקים לשירותי אבחון וטיפול התפתחותי בדרום מעוכבים הן בשירות הציבורי והן בפרטי: זמני המתנה ארוכים באופן קיצוני לאבחון בשירות הציבורי הן לאבחון (תקופה הנעה בין שנה לשנתיים להשלמת האבחון) והן לטיפול (כשנה). זמני המתנה ארוכים ועלויות גבוהות בשירות הפרטי הן לאבחון והן לטיפול (מספר חודשים עד שנה) כל זאת בתקופה התפתחותית בה ההתערבות והטיפול הם משמעותיים ומהותיים לקצב ההתקדמות של הילדים. מצוקה זו נובעת בעיקרה ממחסור חמור ומתמשך באנשי טיפול, המובילה לצמצום אפשרויות הטיפול ההתפתחותי לילדינו.

דו"ח מבקר המדינה 2016 (ב7, מאי 17) מתריע כי:

"שיעור המטפלים הפרה-רפואיים באוכלוסייה בדרום הארץ הוא נמוך לעומת שיעור המטפלים האמור בכל הארץ, ונמוך מאוד לעומת שיעור המטפלים האמור באזור המרכז. משרד הבריאות לא קבע תקנים למספר העובדים הפרה-רפואיים הנדרשים בארץ, על פי מקצועותיהם (פיזיותרפיסטים, קלינאי תקשורת ומרפאים בעיסוק),

כי מדרום תפתח הטובה פורום הורים מיוחדים בדרום

המגזרים השונים ואזורי הארץ. המשרד לא קבע לגבי העובדים הפרה-רפואיים מה הצרכים הצפויים לשנים הבאות, ואין לו מדיניות אסטרטגית ותפעולית בנוגע להעסקת קלינאי תקשורת ומרפאים בעיסוק.

על אף מחסור חמור בכוח אדם, משרד הבריאות לא קידם פתיחת תכניות לימודים נוספות לקלינאי תקשורת ומרפאים בעיסוק. המשרד והמל"ג לא מיפו את המקומות להכשרה מעשית לקלינאי תקשורת ולמרפאים בעיסוק ולא קידמו פתיחת מקומות נוספים להכשרה מעשית שיאפשרו פתיחת תכניות לימודים נוספות כנדרש; המשרד לא מימש תקציב ייעודי של 20 מיליון ₪ שהקצתה הממשלה בשנת 2012 לצורך עידוד תעסוקת סטודנטים בדואים במקצועות פרה-רפואיים בדרום הארץ."

מדו"ח הביקורת עולה תמונת מצב קשה של מערך הטיפול בהתפתחות הילד בפריפריה.

המשמעות היום יומית מאחורי המילים הקשות בדוח המבקר, עבור משפחות לילדים עם צרכים מיוחדים בדרום, היא מצוקה קשה ומתמשכת הפוגעת בהתפתחות הילדים ובאפשרויות הקידום שלהם וזאת עקב המגורים בדרום.

במערכת החינוך – במסגרות החינוך המיוחד, למרות שמשרד החינוך מחויב לתת טיפולים פרא רפואיים, רבים מהילדים אינם מקבלים טיפולים, עקב המחסור במטפלים. ילדים המשולבים במסגרות החינוך הרגילות אינם מקבלים טיפולים פרא-רפואיים ממשרד החינוך כמעט בכלל.

במערכת הבריאות הציבורית – קופות החולים והיחידות להתפתחות הילד קורסים מהעומס, וזאת עקב היעדר כוח אדם ותקנים שאינם מאוישים. זמני ההמתנה מגיעים לשנה ואף למעלה מזה. משפחות מעוטות-יכולת נאלצות להמתין ולדחות את הטיפול בילדיהם עקב חוסר מסוגלות כלכלית.

במערכת הפרטית – המחסור באנשי טיפול כה קשה עד כי נדרשת המתנה ממושכת גם אצל המטפלים הפרטיים, דבר הגורם לכך שאפילו מי שידו משגת אינו מצליח לממש את זכותו לטיפול. כתוצאה מכל אלו, הורים מהדרום נאלצים לפנות לטיפולים אצל גורמים פרטיים בתשלום גבוה ובמקרים רבים נאלצים לנסוע מרחקים גדולים: לירושלים, למרכז ולשרון, כדי לקבל טיפול מקצועי. עקב כך, הורים רבים מאבדים ימי עבודה, או מאבדים לחלוטין את מקום עבודתם. בנוסף לכך, הנסיעה למרחקים לצורך קבלת טיפול התפתחותי משמעה ילד עייף ועצבני והורה מותש. אין ספק שבמצב זה הטיפול לא יפיק את המיטב. כמובן שקבלת טיפולים במרכז הארץ כלל אינה אפשרית למשפחות מעוטות-יכולת.

זאת ועוד, זמני האבחון הארוכים מובילים לכך שעובר זמן ממושך ביותר עד שהילדים יכולים להיות מוכרים על ידי רשויות המדינה (משרד הבריאות, הביטוח הלאומי, משרד הרווחה, משרד החינוך) כזכאים לקצבת נכות, לטיפולים ולמענים הנדרשים להם.

בקרב החברה הערבית והבדואית בנגב, המחסור באנשי מקצוע חמור אף יותר. לדוגמה, ילדים כבדי-שמיעה וחירשים נאלצים ללמוד שפת-סימנים בעברית, בשל המחסור באנשי מקצוע דוברי ערבית.

במערכת האקדמית – אין בכלל אזור הדרום, תוכנית לימודים אקדמית לקלינאות תקשורת ולרפוי בעיסוק. בשאר אזורי הארץ, בהם יש מסלולי לימוד אלו, הסטודנטים עושים את התמחותם במסגרות החינוך והטיפול (בהנחיית מטפל מומחה), ובכך מקטינים את המחסור וניתנים מענים לילדים. רבים מהם אף נשארים להתגורר באזור בו למדו והתמחו.

כי מדרום תפתח הטובה פורום הורים מיוחדים בדרום

התוצאה עגומה: ילדים בדרום הארץ מקבלים טיפול חלקי וחסר, ואינם יכולים להגיע למיצוי הפוטנציאל ההתפתחותי שלהם. כל זאת, רק משום שנולדו וגדלו בדרום הארץ.

הדרום נמצא במרחק של כשעה נסיעה מן המרכז. זהו מרחק סביר לנסיעה עבור מטפל המגיע ליום עבודה בדרום. לפיכך, כפתרון לטווח המידי, יש להשקיע את מירב המאמצים על מנת לעודד אנשי טיפול מהמרכז להגיע לעבוד בדרום.

במקביל, על מנת לתת פתרון אמיתי, יש להגדיל את היצע המטפלים המקומיים על ידי פתיחת מסלולי לימוד והכשרה במוסדות השכלה גבוהה בדרום.

לנוכח המצב הקשה נדרשת התערבות דחופה ברמה הלאומית על ידי:

- שכר עידוד למטפלים בדרום, על מנת לעודד מטפלים מקומיים להשאר ולעודד מטפלים מהמרכז להגיע לדרום.
- פתיחת מסלולי לימוד פרה-רפואיים, ובראשם קלינאות תקשורת, באוניברסיטת בן גוריון בנגב.
- פתיחת מקומות להכשרה מעשית בדרום.
- הקצאת תקציבים למלגות עידוד ומענקים למטפלים שיעבדו בדרום.

ראו בנספח בעמוד הבא, נתונים מתוך דו"ח של משרד הבריאות והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה "מקצועות הבריאות בישראל - 2012". המצוקה הקשה של הדרום, ברורה מאוד.

למידע נוסף וליצירת קשר ניתן לפנות לנציגי קהילות הורים לילדים עם צרכים מיוחדים:

טלי בריל, מצפה רמון	ד"ר אושרית כהן קדושאי, תדהר – מ.א בני שמעון
שנית אביסרור, ירוחם	בשמת בר-נדב, שדרות
ענבר ינאי- ירוחם	יעל יונה, מיתר
שגב סלע, באר-שבע	זיו בריל, באר-שבע
אולגה רייסמן, באר-שבע	לאה סלע, באר-שבע
יחזקאל טפל, ערד	נעה לייזר, דימונה
שני חנדלי המלי, ערד	עדי רודריגז ברנע, עומר
דנה עג'מי, תלמי יוסף – מ.א אשכול	ד"ר ענת בן-צבי, באר-שבע
הדס זנזורי, פריגן – מ.א אשכול	שרון בריל, באר-שבע
איציק ינאי- ירוחם	חני בריגע, ירוחם
צביקה רייסמן, באר-שבע	זיוה גולדשמיט, מסלול – מ.א מרחבים
	חגית שבתאי, באר-שבע
	אתי בן ישי, ירוחם

בכבוד רב,

כי מדרום תפתח הטובה
פורום הורים מיוחדים בדרום

Tovmidarom@gmail.com

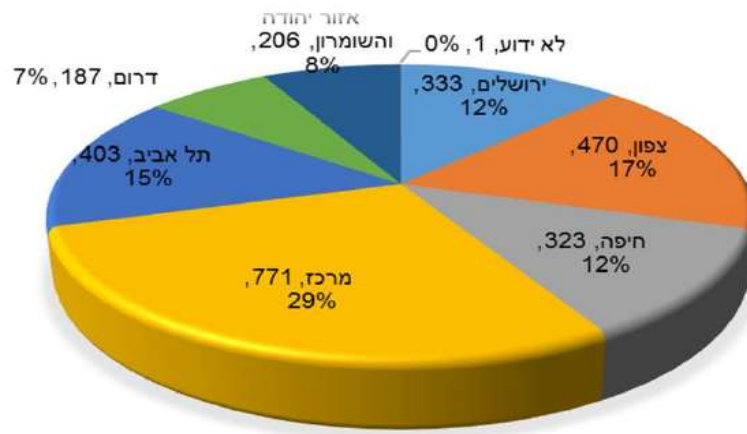
כי מדרום תפתח הטובה פורום הורים מיוחדים בדרום

נספח:

נתונים מתוך - "מקצועות הבריאות בישראל - 2012", דו"ח של משרד הבריאות והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

התפלגות העובדים בענף הבריאות לפי אזור המגורים מובאת בתרשים הבא ובלוחות שאחריו. כאמור לעיל, מקום המגורים ומקום העבודה, אינם זהים בהכרח, אם כי סביר להניח כי קיים מתאם גבוה בין השניים.

תרשים 9: קלינאי תקשורת העובדים בענף הבריאות לפי מחוז מגורים

לוח 55: קלינאי תקשורת העובדים בענף הבריאות לאלף נפש באוכלוסייה

מחוז מגורים	עובדים בקלינאות תקשורת בענף הבריאות לאלף נפש
ירושלים	0.34
צפון	0.36
חיפה	0.35
מרכז	0.40
תל אביב	0.31
דרום	0.16
אזור יהודה ושומרון	0.62
סה"כ - בכל הארץ	0.34

כי מדרום תפתח הטובה פורום הורים מיוחדים בדרום

העתקים:

ח"כ נפתלי בנט, שר החינוך ויו"ר המועצה להשכלה גבוהה
ח"כ אריה דרעי, השר לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל
ח"כ חיים כץ, שר הרווחה
ח"כ הרב יעקב ליצמן, שר הבריאות
מר רוביק דנילוביץ', ראש העיר באר-שבע
גב' חפצי זוהר, סגנית ומ"מ ראש העיר באר-שבע
מר בני ביטון, ראש העיר דימונה
עו"ד ניסן בן חמו, ראש העיר ערד
מר אלון דוידי, ראש העיר שדרות
גב' סיגל מורן, ראשת המועצה האזורית בני שמעון
מר שי חג'ג', ראש המועצה האזורית מרחבים
מר גדי ירקוני, המועצה האזורית אשכול
מר פיני בדש, ראש המועצה המקומית עומר
מר אבנר בן-גרא, ראש המועצה המקומית מיתר
מר מיכאל ביטון, ראש המועצה המקומית ירוחם
מר רוני מרציאנו מרום, ראש המועצה המקומית מצפה רמון
מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות
מר דב פסט, סמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש, משרד הבריאות
ד"ר הדר ירדני, מנהלת המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו, משרד הבריאות
מר שמואל אבוהב, מנכ"ל משרד החינוך
גב' רחלי אברמזון, מנהלת אגף חינוך מיוחד, משרד החינוך
ד"ר אביגדור קפלן, מנכ"ל משרד הרווחה
מר גדעון שלום, ראש מנהל מוגבלויות, משרד הרווחה
מר אריאל משעל, מנכ"ל המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל
גב' דבורה מרגוליס, ראש מנהל וועד ראשי האוניברסיטאות

**כי מדרום תפתח הטובה
פורום הורים מיוחדים בדרום**

פרופ' אדו פרלמן, סיו"ר המועצה להשכלה גבוהה

פרופ' יפה זילברשץ, יו"ר הות"ת

פרופ' רבקה כרמי, נשיאת אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

המרכז לחקר האוטיזם, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

פורום היחידות ההתפתחותיות